

Direktiv för översyn av politiska organisationen inför mandatperioden 2023-2026

Beslutad 2021-02-16--17, § 17 av: Regionfullmäktige

Sammanfattning/bakgrund

Enligt Arbetsordning för regionfullmäktige ansvarar regionfullmäktiges presidium för en kontinuerlig översyn och utveckling samt ta initiativ till förändringar av regionens politiska organisation. Presidiet ansvarar också för att utveckla fullmäktiges arbetsformer. Inför varje mandatperiod genomförs en större eller mindre översyn av den politiska organisationen och det är nu tid för översyn av organisationen inför mandatperioden 2023-2026.

I den översyn som genomfördes inför nuvarande mandatperiod 2019-2022 gjordes bland annat följande övervägningar:

- Hälso- och sjukvårdsfrågorna förs över från styrelsen till en ny hälso- och sjukvårdsnämnd. Därigenom får styrelsen större utrymme att koncentrera sig på ekonomisk styrning och uppföljning samtidigt som det skapas förutsättningar för en förbättrad styrning av hälso- och sjukvården.
- Vårdvalsnämndens uppgifter förs till styrelsen för att upprätthålla objektiviteten och transparensen i behandlingen av olika utförare i valfrihetssystemen.
- I nuläget bör det inte finnas utskott. Frågan om utskott bör vara en fråga för fullmäktige varför det finns en bestämmelse om det i reglementena för styrelsen och nämnderna.

Enligt regionfullmäktiges beslut den 14 februari 2018, § 27, omfattar den politiska organisationen från 1 januari 2019 av följande organ; Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Regionala utvecklingsnämnden, Gemensam nämnd för samverkan inom drift och stöd, utveckling samt specialistfunktioner, Gemensam nämnd för sammanhållan upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter, Patientnämnden och Regionens revisorer. Under 2020 har organisationen kompletterats med ett utskott för kollektivtrafik under regionala utvecklingsnämnden.

Under mandatperioden 2019-2022 har Region Jämtland Härjedalens ledning och styrning varit föremål för flera granskningar. Bland annat utifrån det svåra ekonomiska läget som regionen fortfarande befinner sig i och pågående arbete med resultatförbättrande åtgärder. Större omställningar inom hälso- och sjukvården har också genomförts. Det handlar bland annat om nya digitala lösningar, kunskapsstyrning och nära vård. Inom Regional utveckling har Länstrafiken förts över till förvaltning och en ny regional utvecklingsstrategi, RUS, har utarbetats. Detta är några av de förändringar som bidragit till organisationsförändringar inom verksamheten. Pågående coronapandemi har också haft mycket stor inverkan på samtlig verksamhet och kommer att ha fortsatt påverkan på arbetet flera år.

Som en del i uppföljningen av den nuvarande politiska organisationen hade regionfullmäktiges presidium dialog med styrelsen och nämnderna under början av 2020. Utifrån det kan konstateras att det finns behov av att tydliggöra en del saker i organisationen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING/BAKGRUND	2
1 SYFTE MED ÖVERSYNEN	4
2 DIREKTIV	4
3 GENOMFÖRANDE	5

1 Syfte med översynen

Översynen syftar till att skapa

- En tydlig och effektiv politisk styrning
- Utvecklad samverkan och fler strategiska beslut med övriga aktörer inom länet (kommuner, myndigheter, näringsliv och civilsamhället)
- Större möjlighet till dialog med medborgare och särskilda grupper som idag är mindre involverad i de demokratiska processerna (till exempel äldre, yngre, nyanlända, nationella minoritetsgrupper)
- En organisation där både majoritet och minoritet ges goda förutsättningar för politiskt arbete.
- Möjlighet till deltagande i politiska möten på lika villkor, även digitala.

2 Direktiv

Inför kommande mandatperiod bör följande områden ses över:

1. Ansvarsfördelningen mellan fullmäktige och styrelse/nämnder.
2. Storlek på fullmäktige/antal förtroendevalda i fullmäktige och nämnder.
3. Arvodesregler och stöd till de politiska partierna
4. Hur ser fullmäktigeledamotens möjlighet att vitalisera demokratin ut. Det finns modeller som man kan använda för att utveckla fullmäktigeledamotens roll.
5. Regionstyrelsens övergripande, sammanhållande och ledande roll i organisationen i förhållande till nämndernas ansvar.
6. Styrelsens och nämndernas ansvar vad gäller personalansvar och det personalpolitiska ansvaret.
7. Samspel i organisationen mellan styrelse och nämnder och mellan politik och förvaltning.
8. Innebörden av en ökad dialog med medborgare och andra grupper.
9. Möjligheten till fördjupning inom olika centrala politikerområden samt att de förtroendevalda ska ges möjlighet att komma in tidigt i processen.
10. Rutiner och teknik för politiska möten på distans.
11. Se över de förtroendevaldas förutsättningar att kunna genomföra de politiska uppdragen. Titta på möjligheten att delta på lika villkor och få samma tillgång till information.
12. Förhållningssätt i de gemensamma samverkansorganen (Gemensamma nämnder, råd och förbund).
13. Regionfullmäktige presidiets uppdrag och ansvarsområden
14. Utveckla möjligheten för revisionen och patientnämnden att samverka med de andra förtroendevalda

Till grund för översynen bör ligga en omvärldsanalys där kunskaper om hur kommuner och landsting/regioner eller motsvarande styrs i Sverige. Sveriges Kommuners och Regioners

arbete för demokratiutveckling bör granskas samt aktuella statliga utredningar som kan påverka regionens ansvarsområden. Till grund för översynen bör också ligga erfarenheter från förtroendevalda och tjänstepersoner av den politiska organisationen 2019-2022 samt tidigare utvecklingsarbeten. Vidare bör översynen belysa hur EU och europafrågor, andra internationella samt nationella frågor påverkar regionens verksamheter och regionpolitikens beslut. Utvärdering av organisationen 2019-2022 genom en aktiv dialog med de politiska partigrupperna.

Översynen ska leda till

- förslag till politisk organisation för mandatperioden 2023-2026,
- förslag på arbetsordning och reglementen för den politiska organisationen,
- förslag till regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda,
- förslag till regler för stöd till de politiska partierna och
- förslag på arbetsformer där teknik och metoder används för att underlätta det politiska arbetet

3 Genomförande

En särskild beredning tillsätts för att genomföra översynen. Beredningen ska bestå av en ledamot från varje parti samt regionfullmäktiges presidium. De politiska partierna ges rätten att låta en politisk sekreterare per parti närvara och ha yttranderätt. En ordförande och vice ordförande utses.

Beredningen ska ha cirka 8 sammanträden under 2021.

Den särskilda beredningen ska ha resurser för ledning och sammanträden, resor samt övriga kostnader. Totalt beräknas den särskilda beredningen behöva 325 000 kronor för att genomföra arbetet. (Ordf. 7,5 %, Vice ordf. 5 % enligt regionens arvodesregler, sammanträdesarvode för ledamöterna).

Den särskilda beredningen ska lägga fram sina förslag kring den politiska organisationen senast under november 2021 för beslut av fullmäktige senast i februari 2022. Beredningen börjar sitt arbete den 1 mars 2021 och avslutas senast 1 mars 2022. Beredningen kan vid behov förlängas.

Till beredningens arbete ska behövliga tjänstemannaresurser finnas.

Formerna för beredningen ska regleras i ett reglemente.